LOS · ruimte maak je samen

GEMEENTE VIJFHEERENLANDEN

Dorpswoonvisie Everdingen

In opdracht van de Gemeente Vijfheerenlanden

LOS · ruimte maak je samen

Laatst gewijzigd: 04/11/2024

LOS · ruimte maak je samen
Nieuwe Linie 1-3,
5264 PJ Vught
Tel: 073 - 7113770
info@losruimte.nl
www.losruimte.nl

In opdracht van

GEMEENTE VIJFHEERENLANDEN

Inhoudsopgave

1. Inleiding 5
1.1. Waarom een dorps(woon)visie? 5
1.2. Van, voor en door inwoners 5
1.3. Leeswijzer 7

2. Opgaven 9

3. De visie 15
3.1. Een dorp waar het fijn wonen is voor jong en oud 18
3.2. Een veilig en goed bereikbaar dorp 28
3.3. Een levendig dorp waar we elkaar kennen en samenleven 37
3.4. Beleving staat centraal 43
3.5. Robuust Everdingen 55

4. Vervolg 60

Afbeelding 1. Participatie momenten.

1. Inleiding

1.1. Waarom een dorps(woon)visie?

In deze dorps(woon)visie is aangegeven hoe inwoners van Everdingen de toekomst van hun dorp voor zich zien. De visie is een eerste stap, een stip op de horizon. Aanleiding tot de dorps(woon)visie is de grote behoefte aan (betaalbare) woningen. Woningen voor alle woningzoekenden en woningen voor het functioneren van het dorp als geheel, om de vitaliteit en voorzieningen in het dorp in stand te houden. Een ruimtelijke onderbouwing, bijvoorbeeld met deze dorps(woon)visie, is een voorwaarde vanuit de provincie om het dorp buiten de rode contour uit te breiden.Naast het thema wonen spelen ook andere belangrijke thema's in het dorp. Ook deze komen in de visie aan de orde.

Afbeelding 2. Stedelijke contour.

1.2. Van, voor en door inwoners

Deze visie is in nauwe samenwerking met de inwoners tot stand gekomen. Het proces om te komen tot de dorps(woon)visie bestond uit 3 stappen:

1. Ophalen
2. Ideeën fase
3. Visievorming

In elke stap hebben inwoners een belangrijke rol gespeeld. Ook bij de voorbereiding zijn inwoners betrokken, door middel van een dorpsteam. Dit is een klein team van betrokken inwoners dat meehielp zoveel mogelijk inwoners te betrekken. Immers, inwoners van Everdingen kennen hun eigen dorp het beste.

- Dorpsteam - 20 februari 2024
- Rondje fietsen met de buurt - 3 april 2024
- 1e dorpsavond - 10 april 2024
- Kennisnemen van beleid en input dorp zoals enquête Vitaal Dorp 2020

- Schoolbezoek - 14 mei 2024
- Dorpsteam - 11 juni 2024
- 2e Dorpsavond - 18 juni 2024
- Dorpsteam - 27 augustus 2024
- Klankbordgroep gemeente - 27 augustus 2024
- 3e dorpsavond - 4 september 2024

- VHL plein - 7 oktober 2024
- Weging en beleidskeuzes gemeente
- Vaststelling door de raad (december 2024)

Afbeelding 3. Processtappen Dorps(woon)visie Everdingen.

1.3. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de belangrijkste opgaven volgens inwoners van Everdingen beschreven met daarbij de belangrijkste karakteristieken van het dorp. De visie voor Everdingen wordt in hoofdstuk 3 uiteengezet aan de hand van een vijftal speerpunten. We starten per speerpunt met de hoofdlijn en presenteren vervolgens verschillende oplossingsrichtingen om onze ideeën vorm te geven. Dit zijn geen kant-en-klare ontwerpen, maar bieden inspiratie, kansen en principes ter overweging voor verdere uitwerking.

Voor de snelle lezer zijn de belangrijkste punten in kaders bovenaan de paragrafen samengevat.

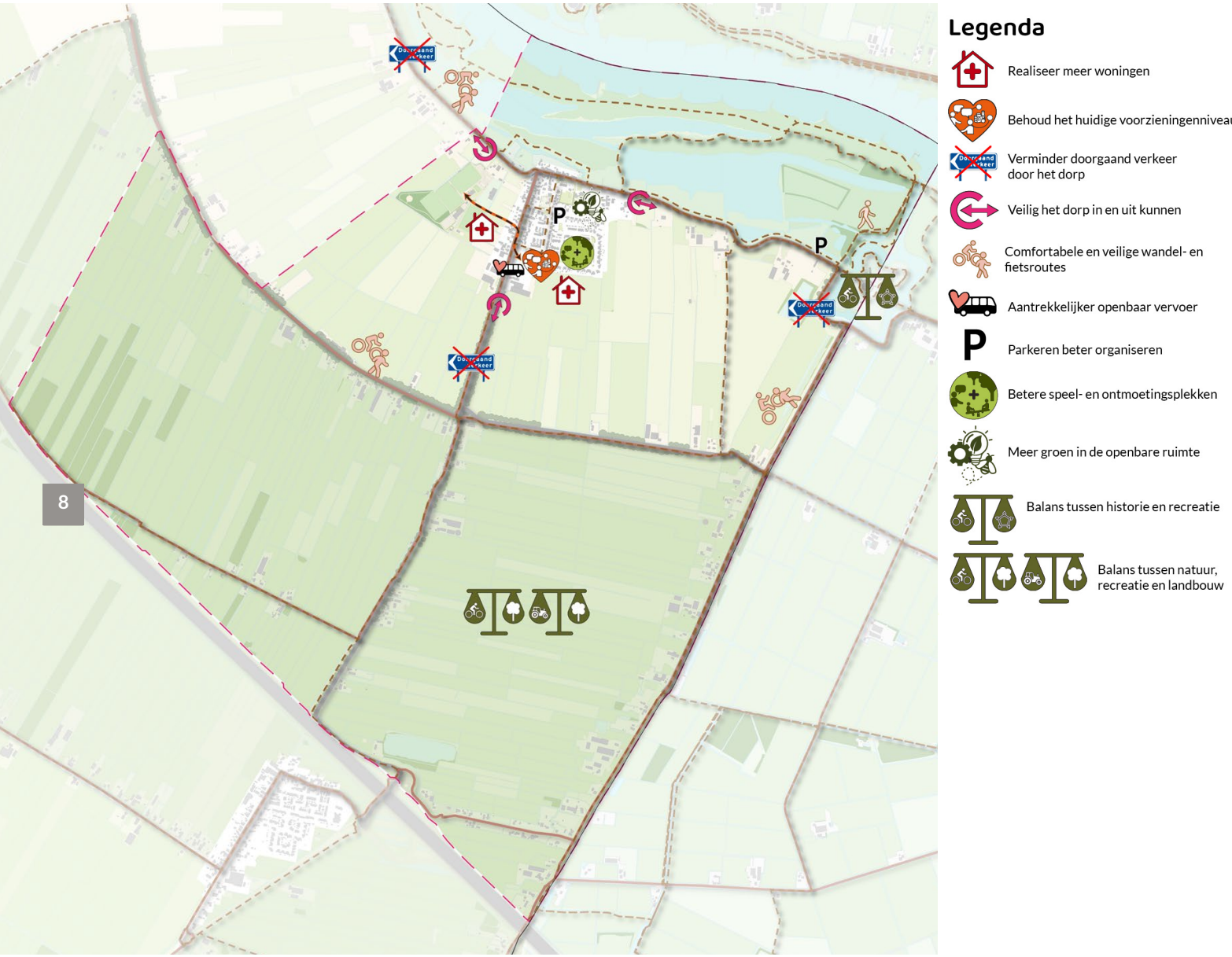

Afbeelding 4. Opgavenkaart.

2. Opgaven

Hoe zien de inwoners van Everdingen de toekomst van hun dorp? De beleidsinventarisatie, ruimtelijke en landschappelijke analyse van Everdingen en het participatietraject hebben verschillende inzichten gegeven. De resultaten uit dit proces vormen de uitgangspunten voor de dorps(woon)visie en worden in de volgende paragrafen per thema nader toegelicht.

De volgende opgaven spelen volgens inwoners in Everdingen:

- Het realiseren van meer woningen
- Het behouden van het huidige voorzieningenniveau
- Het verminderen van doorgaand verkeer door het dorp
- Het realiseren van veilige entrees voor het dorp
- Het creëren van comfortabele en veilige wandel- en fietsroutes
- Het verbeteren van het openbaar vervoer
- Het beter organiseren van (bezoekers) parkeren
- Het behouden en versterken van de landschappen en historie
- Het verbeteren van speel- en ontmoetingsplekken
- Meer groen toevoegen in de openbare ruimte

Het realiseren van meer woningen

Inwoners willen meer woningen, zowel binnen als buiten de kern, om daarmee te voldoen aan de groeiende woningbehoefte op de korte en lange termijn. De focus ligt op meer betaalbare woningen voor (lokale) starters en senioren. Essentieel is om bij nieuwe ontwikkelingen de rust en het dorpse karakter te behouden.

Het behouden van het huidige voorzieningenniveau

Volgens inwoners dragen de voorzieningen, zoals het dorpshuis, de winkel, bibliotheek en school, bij aan de leefbaarheid in het dorp en de zelfredzaamheid van de inwoners. Ook hebben ze een belangrijke ontmoetingsfunctie. Zet in op behoud van het huidig voorzieningenniveau, maak het toekomstbestendig en versterk de levendigheid. Verder moet men voor de meeste basisvoorzieningen buiten het dorp zijn. De bereikbaarheid hiervan moet verbeterd worden.

Het verminder van doorgaand verkeer door het dorp

Het doorgaand verkeer door Everdingen willen inwoners verminderen, en idealiter weren, om daarmee hoge snelheden, onveilige situaties en trillingen tegen te gaan. Ook als voorwaarde van een levendig dorpshart.

Het realiseren van veilige entrees voor het dorp

Naast veilige routes binnen het dorp willen bewoners ook aandacht voor de veiligheid van routes en knooppunten rond het dorp, bijv. de entree tot het dorp aan de Graaf Huibertlaan.

Het creëren van comfortabele en veilige wandel- en fietsroutes

De inwoners willen de veiligheid en bereikbaarheid van (kwetsbare) voetgangers en fietsers verbeteren. Het hele dorp moet veilig bereikbaar zijn. Daarbij ligt de focus op comfortabele fietsverbindingen en veilige oversteekplaatsen. Extra aandacht moet er zijn voor een comfortabele verbinding tussen de basisvoorzieningen en sportvelden. Ook een veilige route voor kwetsbare weggebruikers, zoals scholieren, is van belang. Bovendien is het een pre wanneer er meer mogelijkheden voor een blokje om komen.

Het verbeteren van het openbaar vervoer

De bushalte ligt nu buiten het dorp aan de Tienhovenseweg op ongeveer één kilometer afstand. Dit vinden inwoners te ver, voornamelijk voor ouderen. Om de zelfredzaamheid van jongeren en ouderen te bevorderen is een goede OV-verbinding van belang, onder andere met de (basis) voorzieningen buiten het dorp.

Het beter organiseren van (bezoekers) parkeren

Inwoners ervaren op enkele plekken parkeerdruk. Voornamelijk bij sommige functies, zoals bij het Fort en de kerk, en in enkele woonstraten.

Het behouden en versterken van de landschappen en historie

Vergroot de herkenbaarheid en kwaliteiten van de verschillende landschappen en historie. Dit vergroot de beleving en daarmee het woongenot, de recreatiemogelijkheden en de binding van de inwoners met de groene en (cultuur)historische omgeving. Maak het landschap tevens wat beter toegankelijk voor recreatieve doeleinden. Maar zorg voor een balans tussen natuur, recreatie en landbouw.

Het verbeteren van speel- en ontmoetingsplekken

Everdingen kent een aantal openbare (groene) plekken. Deze plekken zijn volgens bewoners vaak eentonig of verouderd maar hebben wel een belangrijke functie voor ontmoeten en spelen. Zorg ervoor dat deze plekken behouden blijven, zet waar nodig in op verbetering en zorg voor variatie in aanbod voor jong en oud.

Meer groen toevoegen in de openbare ruimte

Het is zaak om de openbare ruimte klimaatrobuust in te gaan richten. Er zijn veel bomen gekapt in de dorpskern, en inwoners willen graag het groen terugbrengen in het dorp. Dit zorgt niet alleen voor een betere uitstraling, maar ook voor o.a. minder hittestress en meer biodiversiteit.

Afbeelding 5. Historische kaart 1850.
(Bron: www.topotijdreis.nl)

Afbeelding 6. Historische kaart 1900.
(Bron: www.topotijdreis.nl)

Afbeelding 7. Historische kaart 1950.
(Bron: www.topotijdreis.nl)

Afbeelding 8. Historische kaart 1990.
(Bron: www.topotijdreis.nl)

Intermezzo: het ontstaan

Het dorp Everdingen is een dijkdorp langs de Lek. Het dorp ligt op en aan de Lekdijk, die het gebied beschermt tegen overstromingen. Het dorp heeft zich als T-vorm ontwikkeld langs de Lekdijk en de Graaf Huibertlaan. Middenin het dorp staat de middeleeuwse dorpskerk, die in de 13e eeuw gesticht is. Naast de hervormde kerk is er ook een katholieke kerk aanwezig die in 1879 is gebouwd.

Het dorp groeide langs de linten van de Lekdijk en de Graaf Huibertlaan. Het dorp breidde voor het eerst 'grootschalig' uit in de jaren '60 en '70 aan de oostzijde van de Graaf Huibertlaan. Rond de jaren '90 werd het dorp verder afgerond. De laatste jaren zijn er her en der woningen bijgebouwd maar hebben er geen grotere uitbreidingen van het dorp plaatsgevonden. Het dorp bestaat uit grondgebonden woningen van 1 of 2 bouwlagen met kap, gecombineerd met de smallere straten en verschillende groene plekken in het dorp zorgt dit voor een dorps karakter.

Everdingen is een rustig dorp met rijke historie, omgeven door een afwisselend landschap. De historische structuren, zoals de dijken, linten, het fort en het ontstaan van het landschap door cope-ontginning zijn erg kenmerkend voor de omgeving.

Het gevarieerde landschap kenmerkt zich door drie landschapstypen.

- De Uiterwaarden aan de Lekdijk, die ruimte bieden voor water en daardoor een open en ruig karakter hebben.
- De stroomruggen gekenmerkt door een kleinschalig en afwisselend landschap; een mix van akkers, weides, bosschages en fruitboomgaarden. Dit is echter minder herkenbaar in Everdingen.
- Het halfopen griendenlandschap dat zich onderscheidt door de afwisseling van weides, broekbosjes en grienden.

Ten noorden van het dorp ligt het natuurgebied Everdingerwaard in de uiterwaarde van de Lek. Dit gebied is ook onderdeel van NatuurNetwerkNederland.

In de 19e eeuw is Fort Everdingen gebouwd op de kruising van de Diefdijk en Lekdijk. De Diefdijk is in 1284 aangelegd als dwarsdijk om de Vijfherenlanden te beschermen tegen water uit de Neder-Betuwe. Het fort is onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Een verdedigingslinie van 200 kilometer lang en daarmee het grootste rijksmonument van Nederland. Sinds 2021 is de Nieuwe Hollandse Waterlinie aangewezen als Unesco Werelderfgoed.

Afbeelding 9. Visiekaart.

3. De visie

Een dorp waar het fijn wonen is voor jong en oud

- Mogelijke inbreidingslocatie

- Mogelijke uitbreidingslocatie

- Transformatie van (grote) bedrijfspercelen

- Kansen voor transformatie van bestaande gebouwen

Een veilig en goed bereikbaar dorp

- Herinrichting entrees dorp

- Comfortabele en veilige fiets- en wandelroutes

- U-Flex-bushalte

- Herinrichting van wegen t.b.v. langzaam verkeer en dorpse uitstraling

P

- Beter zichtbaar (bezoekers)parkeren

Een levendig dorp waar we elkaar kennen en samenleven

- Behouden van twee voorzieningenclusters

- Versterken van routes tussen voorzieningen

- Betere speel- en ontmoetingsplekken

Beleving staat centraal

- Versterken van de verschillende landschappen

- Toevoegen wandelroutes langs nieuwe prachtsloot

- Opheffen / verzachten van barrières

- Beleefbare (cultuur)historie

Robuust Everdingen

- Meer groen in de openbare ruimte

- De natuur de ruimte blijven geven

- Duurzame energie voor iedereen toegankelijk

Afbeelding 10. Luchtfoto Everdingen.

In de toekomst is Everdingen een rustig en gemoedelijk dorp aan de Lek. De bewoners zijn sterk onderling verbonden. Deze band ontstaat door het levendige verenigingsleven, de hechte (kerk) gemeenschap en de levendige plek waar de school, winkel en het gemeenschapshuis bijeen staan. Allerlei huishoudens vinden hier een thuis, variërend van gezinnen met kinderen tot ouderen, alleenstaanden, hulpbehoevenden, mensen met een beperking en starters. Ze vinden een passende woning naar hun behoeften. Meestal in de dorpskern maar ook op getransformeerde erven in het buitengebied.

Op straat komt men samen. Everdingers organiseren samen buurtactiviteiten op herkenbare (groene) plekken in de directe woonomgeving. Na schooltijd en in het weekend is dit ook de ontmoetingsplaats voor jongere kinderen, om te spelen, terwijl ouders of grootouders genieten van een rustig moment in de schaduw.

Veilige en comfortabele wandel- en fietsroutes verbinden het dorp, de sportvoorzieningen, het dorpshuis, de winkel en de school. Ook oudere kinderen fietsen op een veilige en comfortabele manier naar Culemborg of naar hun vrienden in andere kernen. Inwoners die buiten Everdingen werken, profiteren van de goede bereikbaarheid van het dorp met de auto, fiets én met het openbaar vervoer.

We zetten in de visie in op 5 speerpunten:

- Een dorp waar het fijn wonen is voor jong en oud
- Een veilig en goed bereikbaar dorp
- Een levendig dorp waar we elkaar kennen en samenleven
- Beleving staat centraal
- Een robuust dorp

Naast het sociale en levendige karakter van het dorp kunnen de inwoners van Everdingen rust en ontspanning beleven langs de Lek en in het omliggende landschap. Verschillende wandelpaden doorkruisen het landschap, waarbij de herkenbaarheid van het landschap te ervaren is.

Er is een goede samenwerking tussen Everdingen en de gemeente. Immers, de overheid doet niet alles en de Everdingers zijn echt aanpakkers. Marktpartijen, die zich echt verdiepen in het DNA en de behoeften van Everdingen, ontwikkelen hier woningen en leveren zo een bijdrage aan de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving. Over het DNA en de gewenste kwaliteit van het dorp praten Everdingers met enige regelmaat met elkaar. De dorps(woon)visie die ze samen opstelden blijft zo levendig en wordt gezamenlijk uitgevoerd.

3.1. Een dorp waar het fijn wonen is voor jong en oud

Om Everdingen een fijn woondorp te maken voor jong en oud zetten we in op:

- Gefaseerd de juiste woningen bouwen
- Behoud van het dorps karakter
- Transformatie van bestaande gebouwen
- Transformatie van bestaande (grote) bedrijfspercelen
- Inbreiden en herstructureren waar passend en mogelijk
- Mogelijkheden voor uitbreiden aan de oost, zuid en westzijde

De afgelopen decennia heeft de woningbouw stil gestaan in Everdingen. Volgens het woningbehoefte onderzoek van de gemeente Vijfheerenlanden is in Everdingen de komende jaren behoefte aan circa 100 woningen. In de afgelopen 5 jaar zijn in totaal 6 woningen toegevoegd, kortom er is weinig tot niet gebouwd in Everdingen. Dit heeft tot krapte op de woningmarkt geleid voor zowel jong als oud. We zetten vanaf nu dan ook in op het bouwen van meer (passende) woningen. Hierbij sturen we op aansluiting op de lokale woonvraag. De focus ligt op meer betaalbare woningen voor jongeren (starters) en ouderen, zoals ook in het huidige gemeentelijke beleid is opgenomen. Met als uitgangspunt dat er een goede totale woningmix ontstaat. Dus een woningaanbod waarin voor elk wat wils zit. Denk hierbij aan een gezonde mix van gezinswoningen, betaalbare starterswoningen, levensloopbestendige- en nultredenwoningen voor senioren en mensen met een beperking. Het gaat om verschillende typologieën en woonvormen, zoals patiowoningen, appartementen, (pre)mantelzorgwoningen of een CPO-project. Essentieel is het mixen van doelgroepen, dus niet alleen het realiseren van seniorenhofjes waardoor haast enclaves ontstaan. Collectieve woonvormen, zoals het woon-collectief ‘Ondersteboven’ aan de Lekdijk, worden toegejuicht.

3.1.1. Gefaseerd de juiste woningen bouwen

De inwoners geven nadrukkelijk aan dat zij ‘de achterstand willen inhalen’. Dit doen we door in te zetten op meerdere locaties tegelijk, door zowel uitbreiding als verdichting van het dorp. Zodra er zicht is op wat wel en niet kan - en de bijbehorende planning -, kunnen we kiezen om sommige projecten juist te verschuiven naar een later stadium. Inwoners willen namelijk ieder jaar een klein beetje groeien om het woningaanbod voldoende aan te laten sluiten op de lokale behoefte en niet in één keer 50 woningen toevoegen. Hiervoor is een goede samenwerking belangrijk tussen inwoners, marktpartijen, de wooncorporatie en overheid. Samen willen we werken aan de kwaliteit van de plannen en de voortgang erin houden. Hierbij willen we bouwen voor een mix van doelgroepen, maar met de focus op betaalbaar en voor jongeren en ouderen.

3.1.2. Behoud van het dorps karakter

De uitstraling van de nieuwbouw moet passen bij de dorpse sfeer. Bijvoorbeeld niet te hoge bebouwing en overwegend met kap.

Daarnaast zijn rust en ruimte belangrijke voorwaarden voor het bouwen van de woningen. Deze twee eigenschappen staan aan de basis van het dorps karakter van Everdingen. Dit betekent ruimte voor groen, water, ontmoeten en bewegen in Everdingen. Verder moeten we zuinig omgaan met het groen in het dorp. Ook willen we koppelkansen benutten die bijdragen aan de leefbaarheid voor de huidige en nieuwe bewoners. Door nieuwe groene buitenruimtes ook voor de bestaande wijken interessant te maken. Zo kan een nieuwe wandelroute door/langs de nieuwbouw aanhaken op de bestaande bouw en kan een speel- en ontmoetingsplek aantrekkelijk zijn voor het gehele dorp.

Beneden en bovenwoning

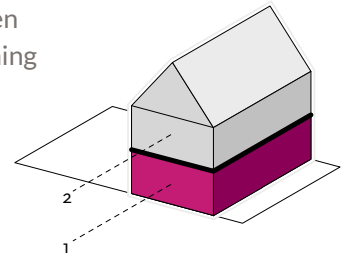

Vrijstaande woning gesplitst

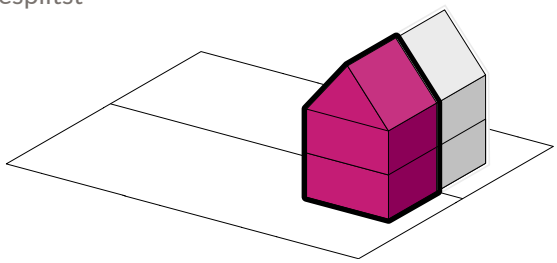

Woningen samenvoegen en splitsen

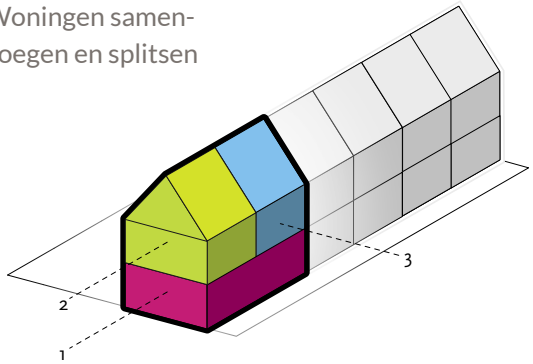

Afbeelding 11. Bouwstenen voor transformatie van bestaande gebouwen.

3.1.3. Transformatie van bestaande gebouwen

Het transformeren van bestaande gebouwen vereist geen extra ruimte in het dorp (tenzij parkeerruimte nodig is). Dit zal niet leiden tot grote aantallen nieuwe woningen, het biedt wel de mogelijkheid om op korte termijn enkele wooneenheden toe te voegen. Het maakt het splitsen van bestaande woningen, zowel horizontaal als verticaal, en het samenvoegen van woningen mogelijk. Bijv. nultredenwoning met daarboven één of meerdere appartementen of een wooncollectief zoals 'Ondersteboven' aan de Lekdijk. Bij transformatie van bestaande gebouwen moet gekeken worden naar goede parkeeroplossingen om parkeerproblemen te voorkomen.

Het initiatief tot zo'n tranformatie ligt altijd bij de bewoners zelf of bij de corporatie. De gemeente kan ondersteuning bieden en informeren over de mogelijkheden. Hier liggen in het huidige beleid beperkingen, momenteel wordt hier nieuw beleid voor ontwikkeld.

3.1.4. Transformatie bestaande (grote) bedrijfs percelen

Kansen zijn er om bestaande agrarische- of bedrijfspercelen te transformeren naar woonerven. Wanneer een bedrijf stopt kan dit omgevormd worden naar een woonerf. Dit kan ook een bijdrage leveren aan de ontstening en een goede landschappelijke inpassing van de erven. We zien hiervoor kansen op de grotere percelen, met name aan de linten.

Een transformatie naar woonerf gaat altijd samen met een goede landschappelijke inpassing en leidt niet tot meer parkeren in de openbare ruimte. Dit biedt mogelijkheden voor lokale inwoners, bijvoorbeeld door een collectieviteit te bouwen. Op deze manier kun je ook speciale woonconcepten uitrollen zoals een CPO-project gecombineerd met een gezamenlijke moestuin of boomgaard.

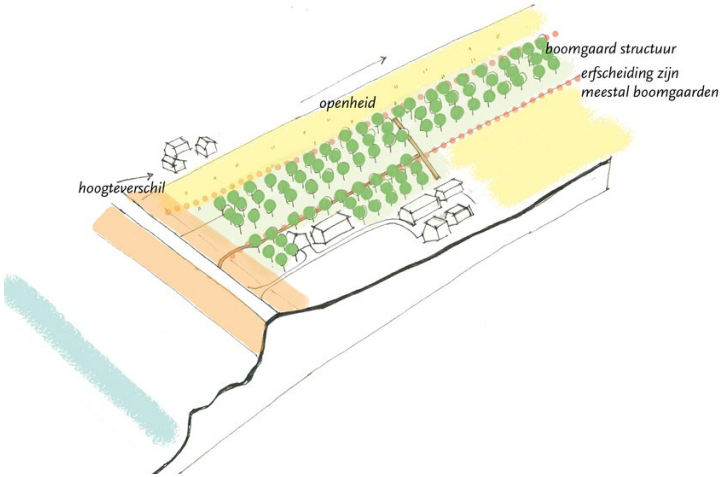

Afbeelding 12. Principeschets van erf aan het rivierlint.

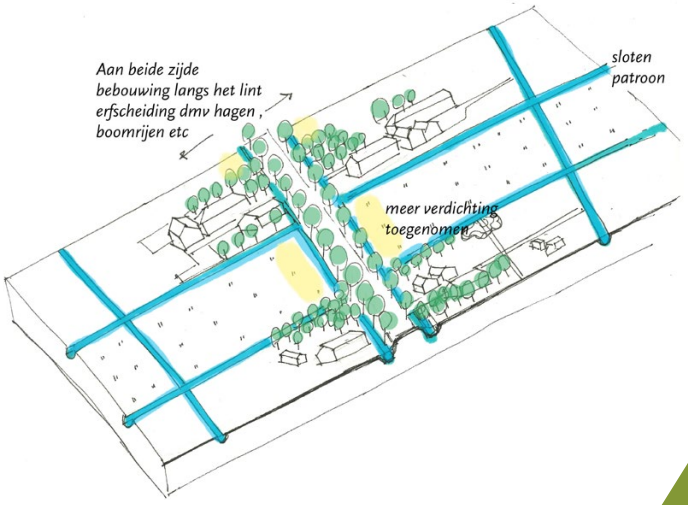

Afbeelding 13. Principeschets van erf aan het polderlint.

3.1.5. Inbreiden en herstructureren waar passend en mogelijk

In de dorpskern zien we enkele locaties voor inbreiding en herstructurering. De dorpskern valt binnen het stedelijk gebied, hier is voor woningbouw geen toestemming van de provincie vereist. Op deze locaties kan daardoor sneller gebouwd worden dan buiten de kern. Hiermee kan er sneller voldaan worden aan de behoefte aan woningen binnen Everdingen. De volgende locaties zijn in beeld:

- De Kweldam
- Het Lijne Pad
- 'Het veld' aan de Graaf Huibertlaan

Ontwikkelingen op deze locaties kunnen ook bijdragen aan de leefbaarheid voor de huidige inwoners, zie bijgevoegde afbeeldingen. Het gaat om behoud van het dorpse karakter, aansluiting op de bestaande omgeving, realisatie van (nieuwe) wandel routes en het maken van multifunctionele speel- en ontmoetingsplekken.

Bijgaande afbeeldingen zijn geen concrete ontwerpen. Ze dienen slechts ter illustratie van de mogelijkheden en ideeën voor de ontwikkeling.

Bestaande initiatieven

Er spelen al twee initiatieven in de dorpskern die uitgaan van herstructurering en inbreiden. Voor de oude basisschool aan het Lijne Pad is de woningbouwcorporatie bezig met een initiatief en daarnaast speelt er een initiatief op 'het veld' aan de Graaf Huibertlaan naast het dorpshuis. Deze locatie is in de dorpsenquête in 2020 als beste locatie voor inbreiding uit de bus gekomen. Vitaal Dorp Everdingen werkt samen met een lokale ontwikkelaar aan een plan voor 'Het Veld'. Als gemeente juichen we inbreiding toe, zeker als initiatieven daartoe uit het dorp komen en op draagvlak kunnen rekenen. Daarom werken we als gemeente graag mee aan deze bestaande initiatieven.

Kweldam

De kweldam is een aantrekkelijk stukje groen achter de dijk. Het is niet openbaar toegankelijk. Door enkele woningen hier toe te voegen kunnen we de overige groene ruimte bewaren, openbaar maken en aanhaken op bijvoorbeeld de begraafplaats en speeltuin.

- Een groene openbare ruimte die toegankelijk is voor het dorp.
- Ruimte voor enkele woningen zodat de openbare ruimte heringericht kan worden en er zicht is op de openbare ruimte.
- Wonen aan een groene ontmoetings- en speelplek met waterberging.
- Kansen voor een langzaam verkeersdoorsteek richting de kerk.

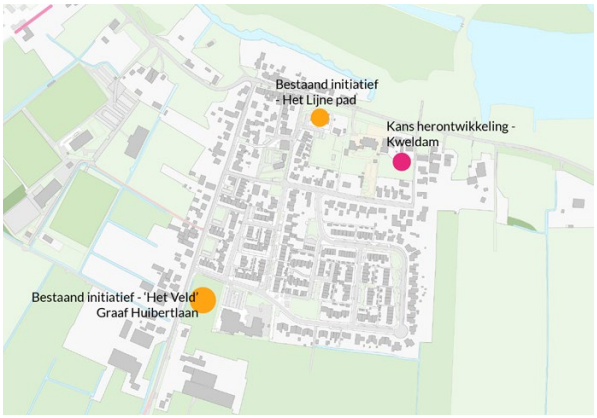

Afbeelding 14. Locaties van bestaande initiatieven en een kans voor woningbouw binnen het dorp

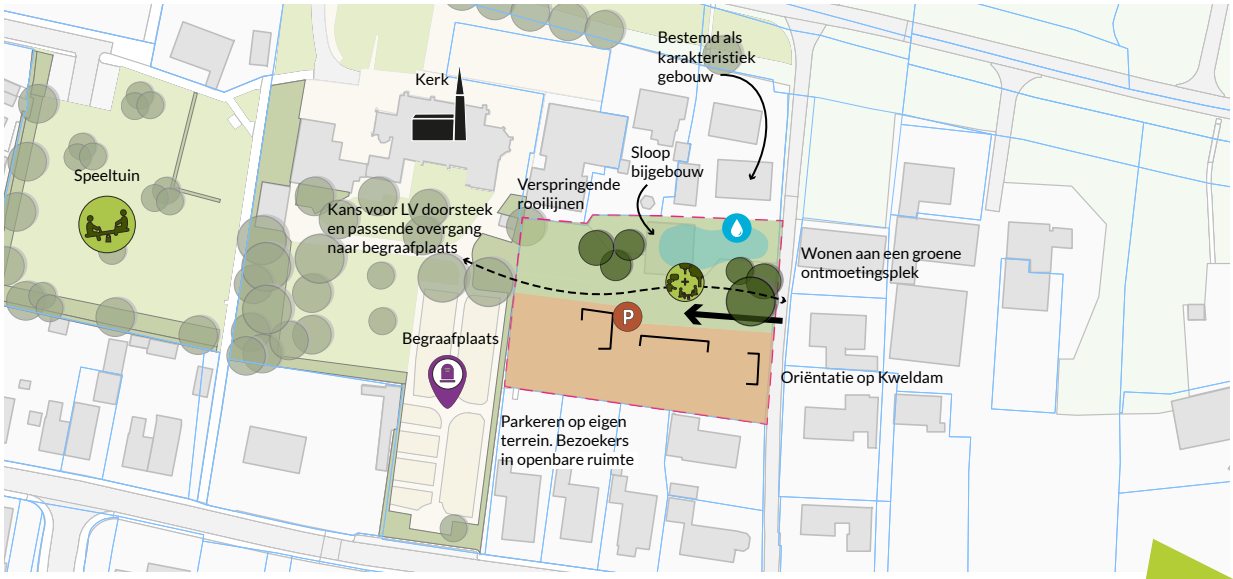

Afbeelding 15. Kansen voor inbreidingslocatie aan de Kweldam.

3.1.6. Uitbreiden aan de westzijde

Aan de westzijde van het dorp tussen de Graaf Huibertlaan en de sportvoorzieningen liggen grote percelen. Deze locatie biedt de kans om het dorp verder uit te breiden. Waarbij de landschappelijke structuur van het gebied de drager is voor de uitbreiding. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid voor een logische fasering en dorpse schaal.

Voor de stedenbouwkundige ontwikkeling zien we de volgende kansen:

- In de eerste fase worden er nieuwe ontsluitingen gemaakt met woningbouw achter het lint.
- In de 2e fase wordt het trainingsveld verplaatst waardoor de geluidscontour verschuift en er ruimte ontstaat voor meer woningbouw.
- Verkeer wordt zo snel mogelijk afgewikkeld zodat het dorp ontlast wordt. Daarnaast is er de mogelijkheid om een extra ontsluiting richting de sportvoorzieningen te maken zodat deze vanaf twee zijden bereikbaar is. Zo hoeft er nog minder verkeer door het dorp te rijden.
- Het bestaande fiets- en voetpad richting de sportvelden blijft behouden en is enkel toegankelijk voor langzaam verkeer.
- Mogelijkheid voor het creëren van een extra ommetje door het dorp gecombineerd met een nieuwe speel- en ontmoetingsplek.
- Dorps wonen met een dichtheid van zo'n 20 a 25 woningen per hectare.

Afbeelding 16. Kansen voor woningbouw aan de westzijde van Everdingen.

3.1.7. Uitbreiden aan de zuidzijde

De locatie aan de zuidzijde van het dorp is enkel geschikt wanneer de boederij stopt of verhuisd en daarmee de geurcontour verdwijnt. Deze locatie is dus denkbaar op de langere termijn.

Net zoals bij de westzijde is de landschappelijke structuur de drager van het gebied. Deze structuur wordt versterkt door bijvoorbeeld het herkenbare slotenpatroon van de cope-ontginning verder uit te breiden. Binnen deze structuur ontstaan velden die gefaseerd gebouwd kunnen worden. Belangrijk hierbij is dat het gebied voor de auto direct via de Graaf Huibertlaan ontsloten wordt zodat het verkeer niet door het dorp hoeft maar snel afgewikkeld wordt.

Voor de stedenbouwkundige ontwikkeling zien we de volgende kansen:

- Tussen de verschillende fasen wordt de groen structuur toegankelijk gemaakt door wandelpaden en speel- en ontmoetingsplekken. Deze routes sluiten aan op het bestaande dorp wat zorgt voor een bijdrage aan de beleving van het landschap.
- Kans om een ontsluiting te maken naar de oostzijde van het dorp mocht hier uitgebreid worden.

Afbeelding 17. Kansen voor woningbouw aan de zuidzijde van Everdingen.

3.1.8. Uitbreiden aan de oostzijde

De oostzijde van het dorp is door diverse inwoners aangegeven als aantrekkelijke woningbouwlocatie. Door de contour van de Nieuwe Hollandse Waterlinie gelden er strenge regels voor dit gebied. Er worden extra eisen gesteld, en dat maakt het ontwikkelen van woningbouw lastig binnen deze contour.

Wanneer wordt overwogen op deze locatie woningbouw te ontwikkelen, dan moet in een vroeg stadium de gemeente worden benaderd. De gemeente zal in overleg met de Provincie Utrecht beoordelen of en zo ja welke vorm woningbouw mogelijk zou kunnen zijn. De kans bestaat dat ontwikkeling van woningen, vanwege het Unesco werelderfgoed niet haalbaar blijkt te zijn omdat het de werelderfgoedwaarden te veel aantast.

Afbeelding 18. Contour kernzone Nieuwe Hollandse Waterlinie.

Contour kernzone Fort Everdingen

De Nieuwe Hollandse Waterlinie is aangewezen als Unesco Werelderfgoed. Er zijn 3 kernkwaliteiten benoemd:

1. Strategisch Landschap: hoofdweerstandslijn (hoofdverdedegingslijn), inundatiekommen en komkeringen, accessen, verboden kringen, houten huizen.
2. Watermanagementsysteem: waterwegen en inundatiekanalen, dijken en kaden, inundatiesluizen, ondersteunende waterwerken.
3. Militaire werken: vestingen, forten, werken batterijen, stellingen, kazematten, schuilplaatsen, andere militaire objecten.

Rondom Fort Everdingen was een verboden kring aanwezig. Een kring van 1 km verdeeld in 3 zones. Waarbij er in de kleine kring (tot 300m) alleen houtbouw was toegestaan. De middelste kring (300 - 600m) steenbouw tot 50cm boven maaiveld en verder hout en bij de grote kring (600-1000m) waren geen beperkingen maar bij oorlogsdreiging had de overheid de bevoegdheid om bebouwing te ruimen. Rondom het fort is de verboden kring grotendeels open gebleven. Fort Everdingen met de verboden kring is aangeduid als de kernzone. In de kernzone moet bij nieuwe ontwikkelingen worden voldaan aan de ontwerprichtlijnen Nieuwe Hollandse Waterlinie. Deze zijn benoemd in de Nota Nationaal Landschap Nieuwe Hollandse Waterlinie.

Afbeelding 19. Woningen op de hoek van de Lekdijk met de Kweldam.

3.2. Een veilig en goed bereikbaar dorp

Om een veilig en bereikbaar dorp te realiseren zetten we in op:

- Het STOMP-principe
- Verbeterde verkeersveiligheid in het dorp
- Verbeterd openbaar vervoer
- Comfortabele en veilige fiets- en wandelroutes
- Beter zichtbaar (bezoekers)parkeren

3.2.1. Het STOMP principe

We sturen op het gebruik van het STOMP-principe, wat de prioritering geeft voor eerst S(tappen), dan T(rappen), O(penbaar vervoer), M(obiliteit als een service) en als laatste P(rivéauto). Voor veilig verkeer in en rond het dorp zetten we voornamelijk in op het verbeteren en stimuleren van wandelen, fietsen en het openbaar vervoer. De auto blijft daarnaast een belangrijk vervoersmiddel voor bewoners van Everdingen.

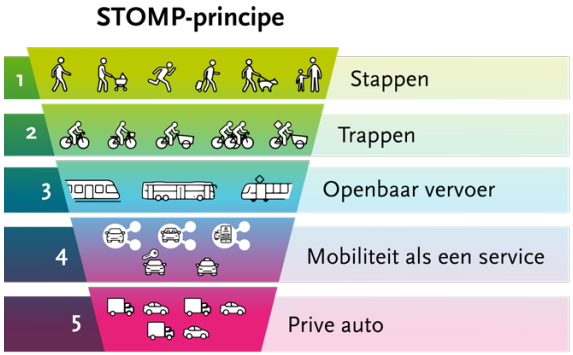

Afbeelding 20. Het STOMP-principe.

3.2.2. Verbeterde verkeersveiligheid in het dorp

Tijdens de participatiemomenten waren de deelnemers duidelijk: de verkeersveiligheid is in het geding door hoge snelheden in het dorp, op de dijken en op de Tienhovenseweg. Ook rijdt er vanuit Culemborg en Vianen veel verkeer over de Diefdijk en Tienhovenseweg richting de snelweg, waardoor het soms lastig kan zijn om het dorp uit te komen. Samen met de gemeente, het waterschap en de regio moet gekeken worden hoe we op hogere schaal de verkeersafwikkeling voor het dorp kunnen verbeteren. Als mogelijkheid werd door bewoners het inrijverbod, zoals in Lexmond onlangs geïntroduceerd is, aangedragen als mogelijke oplossing.

Inrijverbod Lexmond

Om het sluipverkeer tegen te gaan, is tijdens de avondspits tussen 15.00 uur en 19.00 uur een inrijverbod (geslotenverklaring) voor sluipverkeer ingesteld. Dit wordt door middel van het plaatsen van borden en cameratoezicht gedaan. Iedereen die langs de camera rijdt zonder ontheffing ontvangt een boete. Dit geldt niet voor hulpdiensten, vrachtwagens, landbouwverkeer, taxi's en lijnbussen.

Als denkrichting geeft het dorp mee dat er ingezet moet worden op herinrichting van de Graaf Huibertlaan, Lekdijk en de entrees tot het dorp. Hierbij staat een betere oversteekbaarheid voor voetgangers en fietsers centraal. Ook moet het autoverkeer afgeremd worden.

Herinrichting Graaf Huibertlaan en Lekdijk

Verkeersremmende maatregelen zijn gewenst op de Graaf Huibertlaan en Lekdijk. We zetten in op de herinrichting van deze twee straten met een dorpse sfeer waarbij de auto te gast is. Er wordt meer ruimte gegeven aan langzaam verkeer en de auto wordt afgeremd. Nu is alles van asfalt en zit er geen verschil tussen binnen of buiten de bebouwde kom. Door het wegprofiel en bestrating binnen het dorp anders in te richten, bijv. met klinkers of asfalt met een klinkerpatroon, meer groen en bredere stoepen, ontstaat er een echte dorpsstraat.

Afbeelding 21. Herinrichting Graaf Huibertlaan en Lekdijk (binnen de bebouwde kom). Realisering van dorpse sfeer is gewenst.

Afbeelding 22. Voorbeelden van een dorpse inrichting van een straat.

Herinrichting entrees dorp

De entrees van het dorp zijn nu niet goed herkenbaar en sommige voelen niet veilig. Door de entrees van het dorp beter te markeren wordt de herkenbaarheid van binnen/buiten bebouwde kom vergroot. Dit draagt bij aan een dorpse uitstraling en verhoogt de verkeersveiligheid voor langzaam verkeer.

Duidelijk markeren van de entrees van het dorp kan door:

- In de dorpskern andere materialen toe te passen als in het buitengebied aanwezig zijn. Zo zijn de entrees gelijk een attentiepunt voor weggebruikers en is het duidelijk dat de auto te gast is in het dorp.
- De entree aan de Graaf Huibertlaan combineren met een veiligere oversteekplaats voor fietsers.
- Verkeersremmende maatregelen bij dorpsentree en in het dorp
- Waar mogelijk de straten in het dorp vergroenen

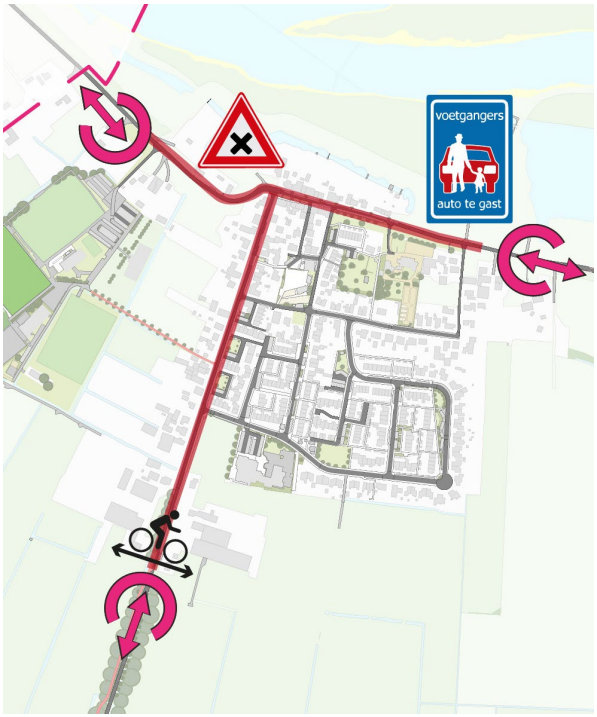

Afbeelding 23. Kaart met aanduiding van entrees tot het dorp.

Bijgaande afbeeldingen zijn geen concrete ontwerpen. Ze dienen slechts ter illustratie van de ideeën.

Afbeelding 24. Schets ter illustratie van mogelijke nieuwe entree aan de Lekdijk.

Afbeelding 25. Schets ter illustratie van mogelijke nieuwe entree aan de Graaf Huibertlaan.

Extra aandachtspunten verkeersveiligheid

Naast de specifieke maatregelen die voorgesteld zijn om de verkeersveiligheid in het dorp te verbeteren zijn er nog een aantal aandachtspunten om rekening mee te houden bij toekomstige ontwikkelingen in het dorp. namelijk:

- Het autoverkeer snel afwikkelen bij toekomstige in-/uitbreidingslocaties, zodat het extra verkeer niet door het (gehele) dorp hoeft te rijden. Dit zorgt voor minder verkeer in het dorp wat positief is voor de verkeersveiligheid.
- Verbeteren van de bereikbaarheid van de (sport)voorzieningen. De sportvoorzieningen zijn nu via één smalle ontsluitingsweg bereikbaar. Mogelijk dat er in de toekomst een extra ontsluiting vanaf de zuidzijde van het dorp richting de sportvoorzieningen gemaakt kan worden, dit zorgt ervoor dat het verkeer (vanuit het zuiden) niet meer door het dorp hoeft te rijden maar sneller afgewikkeld kan worden.
- Een alternatieve route / oprit voor landbouwverkeer. Nu rijdt er veel landbouwverkeer door het dorp wat voor onveilige situaties zorgt.

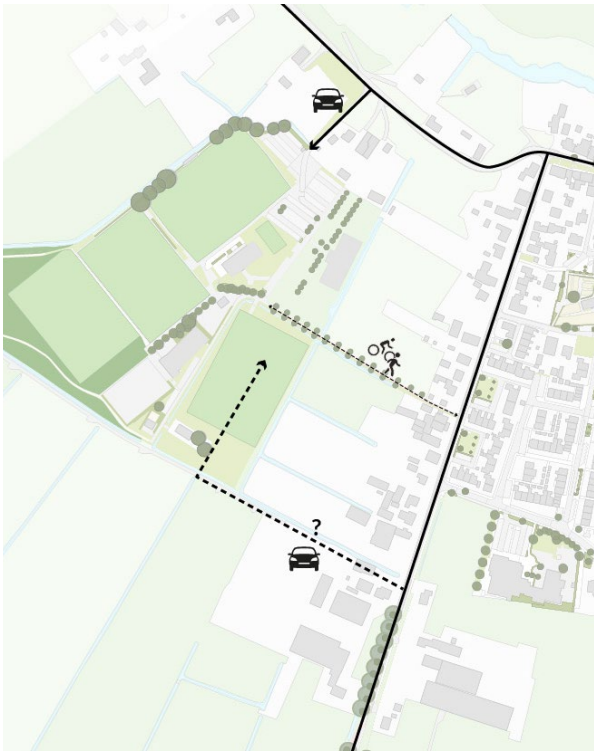

Afbeelding 26. Kaart met huidige entree en nieuwe zuidelijke entree (indicatief) tot de sportvelden.

3.2.3. Verbeterd openbaar vervoer (voor zo ver haalbaar)

Op dit moment is de afstand tot de bushalte het grootste knelpunt. De dichtstbijzijnde bushalte ligt ca. 1km van de dorpskern, waardoor de bereikbaarheid van het dorp zelf en de voorzieningen erbuiten in het geding is. Dit is namelijk voor velen te ver lopen.

De realisatie van minstens een U-Flex bushalte in de dorpskern is dan ook de grote wens. Het best kan deze nieuwe halte gekoppeld worden aan het voorzieningencluster met daarin o.a. het dorpshuis en de winkel. Hierdoor creëer je nog meer het gewenste dynamische en compacte dorpshart. Overigens is deze koppeling wel afhankelijk van de uiteindelijke keuzelocatie van het nieuwe voorzieningencluster.

3.2.4. Comfortabele en veilige fiets- en wandelroutes

Je fijn kunnen verplaatsen binnen en buiten het dorp. Dat is wat de Everdinger wil. In het dorp zijn trottoirs niet goed toegankelijk en bij het zebrapad krijg je regelmatig geen voorrang. Ook rijdt men te hard. Fietsers en voetgangers voelen zich dan ook niet veilig. Bovendien ontbreken er in het buitengebied vaak fietspaden of veilige stroken waarlangs men kan lopen.

Om voor comfortabele en veilige fiets- en wandelroutes te zorgen, zetten we alles in om binnen en buiten het dorp de snelheid eruit te halen. Er zijn vroeger wel verkeersremmende maatregelen geweest in het dorp maar deze werkten niet of werden kapot gereden. Er moet onderzocht worden op wat voor manier het verkeer het beste afgeremd kan worden.

Afbeelding 27. Fietspad langs de Graaf Huibertlaan.

Verder is veilig kunnen bewegen en oversteken van belang. Waar mogelijk krijgen fietsers en voetgangers langs routes voorrang en in het dorp een duidelijke strook om veiliger door het dorp te kunnen bewegen. Echter is de ruimte binnen het dorp beperkt en moet met behulp van maatwerk naar de mogelijkheden gekeken worden.

Onderzocht moet worden op welke manier verkeersveiligheid voor langzaam verkeer, zoals fietsers en voetgangers, bevorderd kan worden. De aandacht ligt in de eerste plaats op maatregelen op de Lekdijk en Tienhovenseweg waarbij de fietser en voetgangers meer ruimte krijgen. De wens van inwoners is om in het buitengebied het liefst vrijliggende fietspaden te realiseren. Echter is de beschikbare ruimte, bijvoorbeeld langs de Tienhovenseweg, beperkt, waardoor dit waarschijnlijk moeilijk te realiseren is. Een andere mogelijkheid is om de rijbaan visueel te versmallen met fietssuggestiestroken. Hierdoor krijgt de fietser meer ruimte op de rijbaan. Enkel brede fietssuggestiestroken aanleggen zal niet automatisch leiden tot het minder hard rijden van auto's, er zullen aanvullende maatregelen nodig zijn.

De aanpassingen in het buitengebied kunnen alleen samen met het Waterschap onderzocht en eventueel gerealiseerd worden.

Bijgaande afbeeldingen zijn geen concrete ontwerpen. Ze dienen slechts ter illustratie van de ideeën.

Afbeelding 28. Indicatieve schets met herinrichting Lekdijk.

Afbeelding 29. Indicatieve schets met herinrichting Tienhovenseweg.

Op enkele plekken in het buitengebied zijn er kansen om het wandelroutenetwerk uit te breiden. Extra mogelijkheden tot een blokje om is namelijk de wens van Everdingen. Hiervoor hebben we 3 nieuwe wandelverbindingen op het oog. Uitgangspunt bij deze wandelverbindingen is dat het passend is in het landschap en bij de historie. In paragraaf 3.4.2 wordt meer uitleg gegeven over deze wandelroutes.

Afbeelding 30. Bestaand wandelpad in het buitengebied.

3.2.5. Beter zichtbaar (bezoekers)parkeren

Momenteel ervaren inwoners wel eens overlast van foutparkeerders, meestal recreanten van buitenaf. Tijdens de participatiemomenten kwam aan het licht dat de oorzaak mogelijk slechte beweg-wijzering naar de parkeerterreinen is. Want de bestaande parkeerterreinen, o.a. op het fort, lijken voldoende capaciteit te hebben. Vandaar dat we inzetten op een betere informatievoorziening over waar de parkeerterreinen zich bevinden en hoeveel parkeerplaatsen er zijn. Verder kan dubbelgebruik van de parkeerterreinen bij de kerk en de sportvelden ook onderdeel zijn van de oplossing. Het beter benutten en zichtbaarder maken van deze parkeerterreinen zorgt voor minder druk op de bestaande ruimte en natuur.

Verder parkeren enkele campers in het weekend en tijdens vakanties op de parkeerplaats bij het dorpshuis. De aanwezigheid van deze vorm van recreatie wordt als prettig ervaren, mits ze geen rommel maken. Deze recreanten zorgen voor enige sociale controle ‘s avonds op het anders verlaten terrein. Ook in de toekomst wil men een overnachtingsplek bieden voor deze recreatievorm. Het is tevens mooi dubbelgebruik van het anders verlaten parkeerterrein bij de voorzieningen.

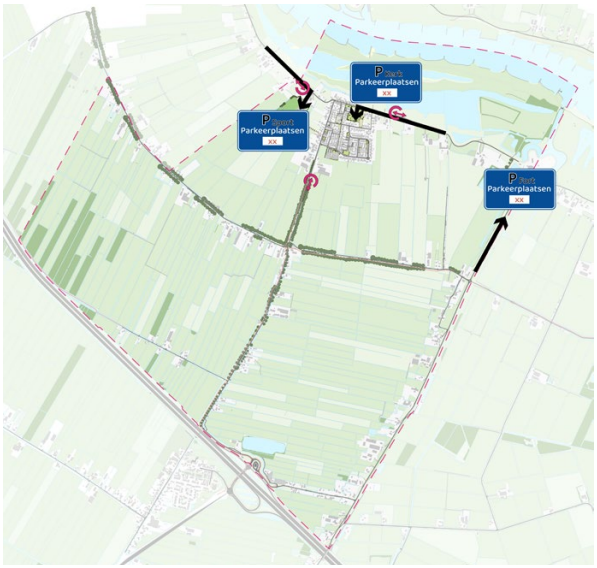

Afbeelding 31. Betere informatievoorziening naar de parkeerterreinen.

Afbeelding 32. Voorbeeld van betere informatievoorziening.

Afbeelding 33. Bewoners in gesprek over de toekomst van hun dorp.

3.3. Een levendig dorp waar we elkaar kennen en samenleven

Om een levendig dorp waar we elkaar kennen en samenleven te behouden en versterken zetten we in op:

- Een dynamisch, compact en groen dorpshart
- Samenwerken voorzieningen
- Betere speel- en ontmoetingsplekken

3.3.1. Een dynamisch, compact en groen dorpshart

De huidige voorzieningen zijn belangrijk voor de leefbaarheid en dragen bij aan de sociale cohesie in het dorp. Inwoners willen deze voorzieningen dan ook graag behouden.

De huidige voorzieningen zijn verspreid over twee voorzieningenclusters. Één gelegen aan de Graaf Florisstraat met basisschool de Regenboog, Winkel & Zo en Dorpshuis 't Knooppunt met daarbij de gymzaal. Het andere voorzieningencluster is gelegen aan de Lekdijk achter de Graaf Huibertlaan met daarbij Sportclub Everstein, Tennisvereniging L.T.B Gouwenes en Landgoed Everstein.

Tijdens de bewonersavonden is gesproken over de mogelijkheden voor de voorzieningen en het eventueel verplaatsen en/of clusteren. Op de volgende pagina's is te lezen welke opties er zijn voorgelegd tijdens de bewonersavonden.

Proces voorzieningen

Tijdens de laatste bewonersavond op 4 september 2024 zijn verschillende opties besproken voor de toekomst van de voorzieningen in Everdingen. Naast behoud van twee voorzieningenclusters op of rond de huidige locatie (optie 1) lag ook het combineren van alle voorzieningen bij de sportvelden (optie 2) op tafel. Duidelijke hoofdconclusie is dat het dorp de voorzieningen in hun huidige omgeving wil behouden en niet aan de westzijde van het dorp wil concentreren. Bij optie 2 liggen volgens inwoners de voorzieningen te ver 'buiten' het dorp.

Voor de invulling van het dorpshart zijn verschillende varianten besproken. Naast de voorzieningen op de huidige plek behouden, is ook verkend of de locatie Boerderij of 'Het Veld' aan de Graaf Huibertlaan op draagvlak zouden kunnen rekenen. De locatie Boerderij kan niet op korte termijn worden gerealiseerd en ligt bovendien teveel buiten de huidige dorpskern.

Nieuwbouw op de inbreidingslocatie 'Het Veld' aan de Graaf Huibertlaan is voor velen de droomplek om een nieuw dorpshart te realiseren, vooral omdat niet naar een tijdelijke vervangende locatie voor de huidige voorzieningen zou hoeven te worden gezocht. Na gereedkoming van het nieuwe dorpshart zou de achterblijvende 'oude' voorzieningenlocatie alsnog voor woningbouw kunnen worden ingezet. Tegelijkertijd zijn er nog geen concrete plannen voor nieuwbouw van de school, en is een dergelijke ontwikkeling niet te verwachten voor 2040. Voor de basisschool is voor de korte termijn een renovatie voorzien; nieuwbouw is daarmee op korte termijn niet strikt noodzakelijk.

3.3.2. Voorkeur locatie voorzieningen

Gezien die onzekere tijdshorizon van nieuwbouw van het voorzieningencluster, en de acute woningbehoefte in Everdingen, heeft vasthouden aan de huidige locatie van het voorzieningencluster de voorkeur. Op Het Veld kunnen immers al op korte termijn woningen worden gerealiseerd. Het dorpshuis, de school en de winkel kunnen t.z.t. worden herontwikkeld op de huidige locatie. Voor bewoners is het belangrijk dat de voorzieningen in het hart van het dorp blijven en de bereikbaarheid voor voornamelijk kinderen en ouderen goed blijft. Wel moet dan gedurende de verbouwing een tijdelijke huisvesting worden gevonden om de continuïteit van de voorzieningen te waarborgen.

Afbeelding 34. Voorkeur locatie voorzieningen, behouden van twee voorzieningenclusters op de huidige locaties en het realiseren van woningbouw aan de Graaf Huibertlaan

3.3.3. Samenwerken voorzieningen

De huidige voorzieningen willen we behouden in het dorp. Veel van deze voorzieningen worden draaiende gehouden door vrijwilligers zoals buurthuis 't Knooppunt. Er wordt al samengewerkt tussen de voorzieningen maar mogelijk kan dit nog beter. Bijvoorbeeld door dubbelgruik van ruimtes en efficiënter beheer, waardoor de druk op vrijwilligers minder wordt.

Wanneer mogelijk in de toekomst de voorzieningen ondergebracht worden in een nieuw (gecombineerd) gebouw kan er efficienter met de ruimte worden omgegaan. Dubbelgebruik van ruimten kan zorgen voor de mogelijkheid van nieuwe voorzieningen in de toekomst, zoals een BSO, ruimten voor het aanbieden van een cursus of breder gebruik van de sporthal/gymzaal voor zaalvoetbal of als ruimte voor voorstellingen.

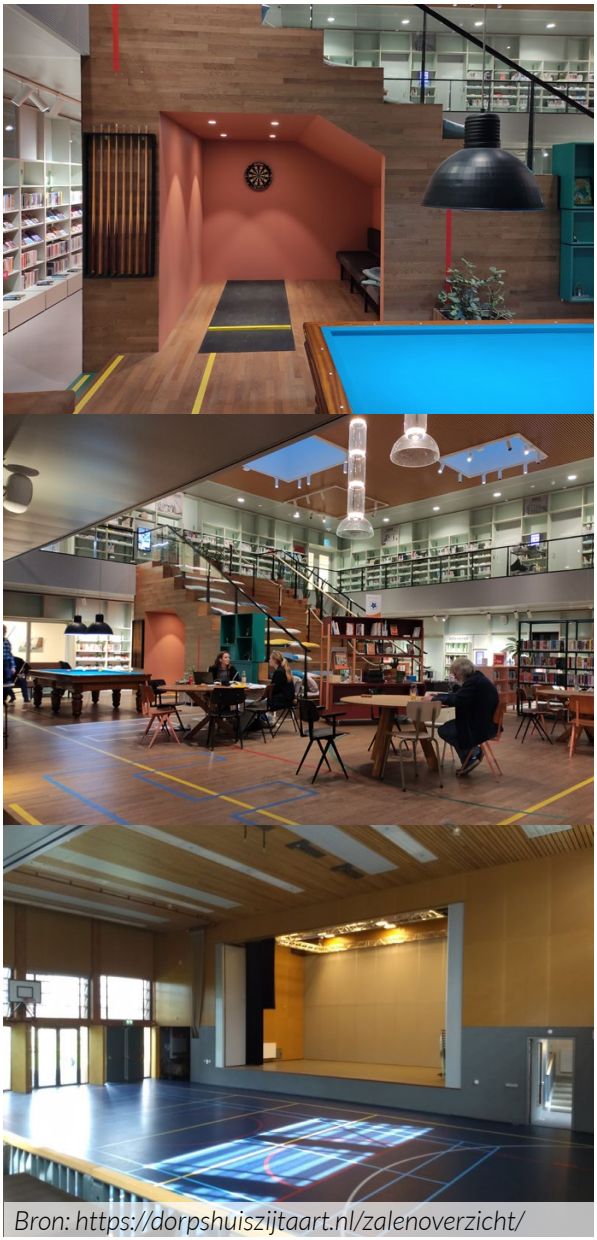

Afbeelding 35. Voorbeelden van dubbelgebruik van ruimten.

Bron: https://dorpshuiszijtaart.nl/zalenoverzicht/

3.3.4. Betere speel- en ontmoetingsplekken

De sociale samenhang in Everdingen is sterk. Mensen kennen elkaar en komen op verschillende plekken samen, zowel tijdens georganiseerde evenementen en in het verenigingsleven als gewoon op straat. De verschillende groene plekken, voornamelijk speelplekken, kunnen hier beter voor worden ingericht.

We koesteren deze bestaande groene (speel)plekken in het dorp. Deze plekken willen we versterken door bijvoorbeeld de plekken beter geschikt te maken voor wijk- en buurtevenementen en ook als ontmoetingsruimten voor jong en oud. Denk aan ruimte voor spelen, bewegen, ontmoeten, rust, water en schaduw.

Naast het behouden en versterken van de bestaande (groene) plekken, streven we naar het creëren van nieuwe ruimte voor multifunctionele speel- en ontmoetingsplekken. Zodat alle inwoners een aangename ontmoetingsplek binnen bereik hebben.

We willen ontmoeten stimuleren door een aantrekkelijke, groene openbare ruimte te maken waar ruimte is voor bewegen, ontmoeten, rust, water, groen en schaduw.

Afbeelding 36. Voorbeelden van groene ontmoetingsplekken.

Afbeelding 37. Everdingen, gezien vanaf de Lekdijk. Bron: Fotostudio Marks.

3.4. Beleving staat centraal

Om het karakter van Everdingen en het landschap te versterken zetten we in op:

- Versterken van de verschillende landschappen
- Versterkte landschapsbeleving
- Een leefbare, dorpse sfeer
- Koesteren rijke(cultuur)historie

De ligging van Everdingen aan de Lek in het rivierenlandschap vormt een belangrijke kwaliteit van het dorp. Deze kwaliteit en beleefbaarheid is zowel binnen het dorp als er omheen beter te benutten.

Afbeelding 38. Kaart met landschaps-typen in en rond Everdingen.

3.4.1. Versterken van de verschillende landschappen

Het dorp ligt op de stroomrug, waarbij de verkaveling van oorsprong onregelmatig is met kronkelige wegen. De stroomrug leent zich goed voor fruitteelt en herbergt nog karakteristieke hoogstamboomgaarden in de gemeente Vijfheerenlanden. Alleen is dit nu minder herkenbaar in Everdingen. De kleinschaligheid van het landschap en de voormalige boomgaarden met karakteristieke verkavelingen zorgen voor een fraaie overgang naar het open landschap. Het behoud van doorzichten vanaf de dijken staat hoog op de agenda.

Voor de Uiterwaarden en de Lekdijk geldt: behoud en versterking van de dynamiek van het halfopen landschap, met extra nadruk op het contrast tussen het natuurlijke buitendijkse en het cultuurrijke binnendijkse landschap. Het primaat in de uiterwaarden ligt bij natuurbehoud en het genieten van de natuur. Langs de Lekdijk kunnen bijvoorbeeld uitkijkpunten komen, met meer toegankelijke routes naar de Lek, zoals vlonderpaden.

Het halfopen griendenlandschap is onderdeel van het veenweidelandschap maar minder open. Behoud van het karakter kan hier door de afwisseling van weides, broekbosjes en grienden. Dit landschap vormt een mooie overgang naar het open veenweidelandschap en biedt mogelijkheden voor natuurontwikkeling en wateropvang om bodemdaling tegen te gaan. Het aanplanten van bos kan het landschap versterken en bijdragen aan CO2-opslag.

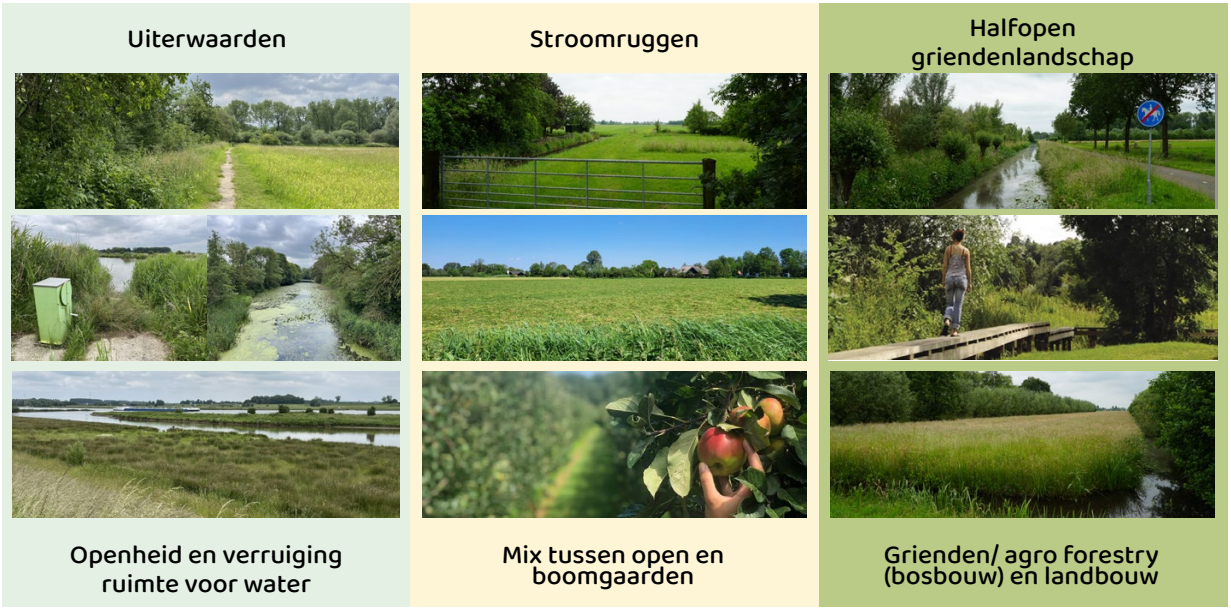

Meer ontwikkelruimte in de linten in combinatie met landschapsverbetering

Het landschap kenmerkt zich door de historische agrarische linten. Deze linten zijn in de loop der jaren geleidelijk veranderd en ook in de toekomst kunnen deze linten blijven veranderen. Bijvoorbeeld van een agrarische bestemming naar een woonbestemming, zoals toegelicht in paragraaf 3.1.4.

Het is daarbij van belang dat deze ontwikkelingen passen bij het karakter van het landschap, ook qua schaal. De doorzichten naar het achterliggende landschap blijven behouden.

Bij transformatie van erven, van werk- naar woonbestemming kan het opruimen van oude schuren helpen. Bij nieuwe woonschuren/woonerven is er aandacht voor vergroening.

Afbeelding 39. Voorbeelden van landschappelijk inpassingsmogelijkheden

Prachtlinten: biodivers en natuurvriendelijk in te richten en te beheren als verbindingen tussen stukjes natuur.

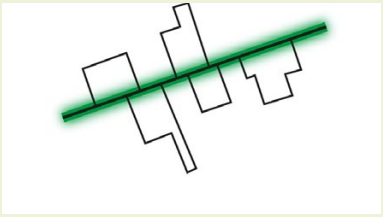

Groene randen geven diepte aan het landschap, benadrukken zicht.

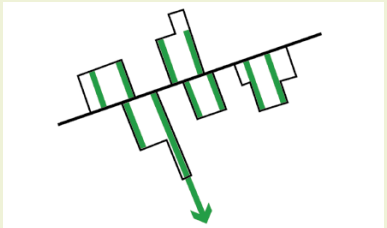

Bij rafels minder diep, bij breed smaller.

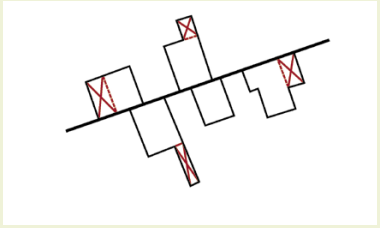

Formele voorzijde, informele achterzijde.

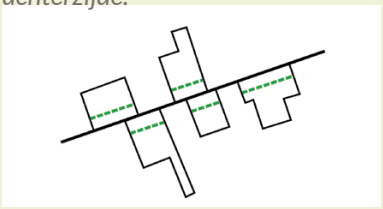

Lage kappen maken het zacht, achterkanten.

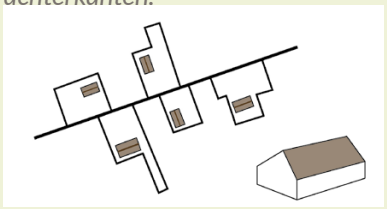

Minder steen.

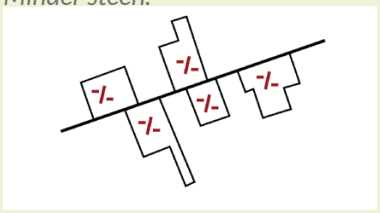

Afbeelding 40. Foto van de uiterwaarden

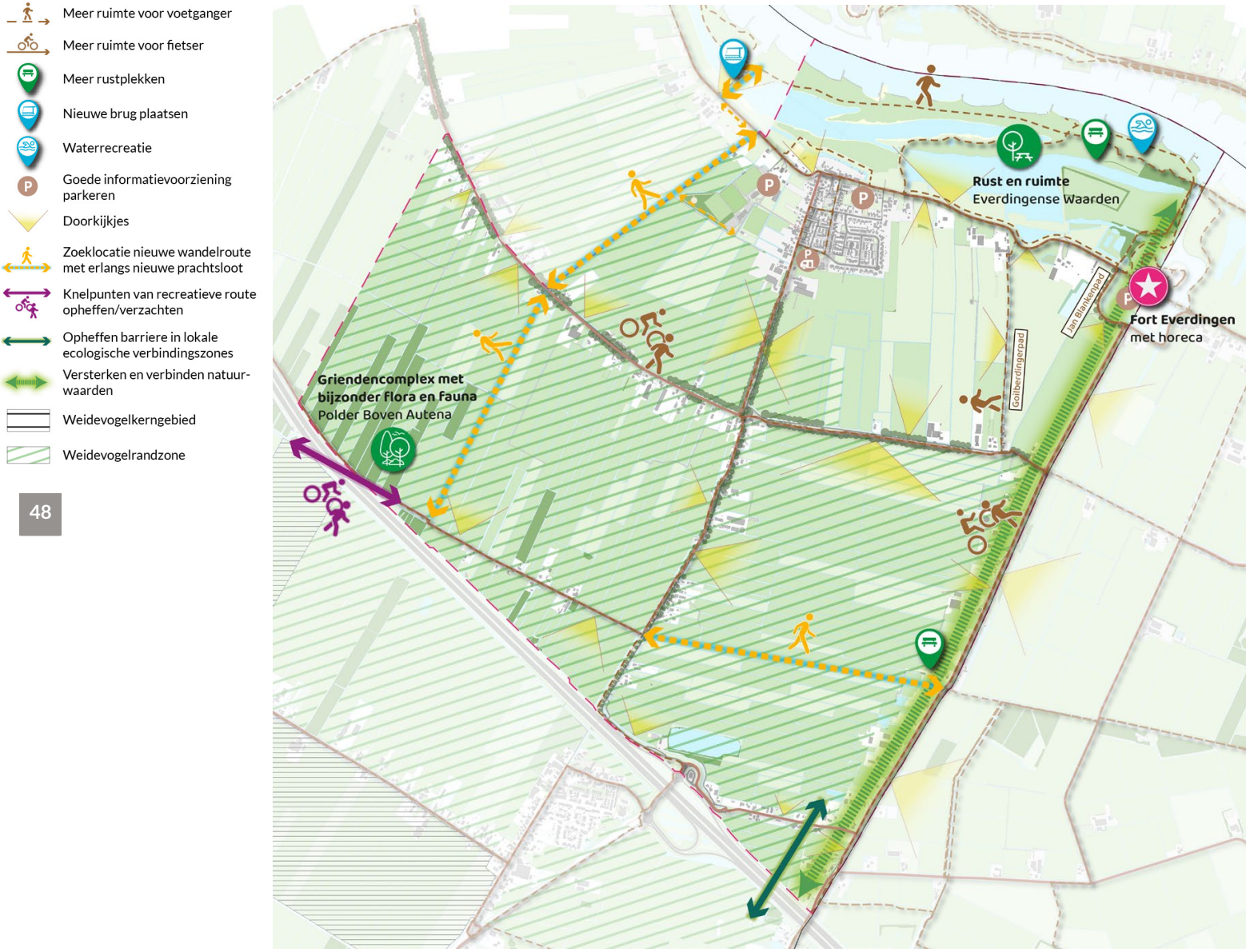

Afbeelding 41. Kaart met aandachtspunten om de beleving van het landschap te versterken.

3.4.2. Beleving van het landschap versterken

Rust en ruimte kenmerkt het buitengebied van Everdingen. Om inwoners en bezoekers meer van deze kwaliteiten te laten genieten, zetten we in op het versterken van het padennetwerk met doorkijken in het landschap, goede informatievoorzieningen en meer (schaduwrijke) rustpunten. Daarnaast willen we in samenwerking met grondeigenaren de toegankelijkheid van het buitengebied verbeteren.

Inzet is het versterken van het padennetwerk en een toegankelijk en aantrekkelijk buitengebied:

- Bij een toegankelijk landschap gaat het om meer routes voor wandelen en fietsen maar ook om rustpunten, passend bij het landschap. Door extra wandelverbinding toe te voegen ontstaat er een fijnmaziger netwerk voor wandelroutes. Ook ligt er de kans om vanuit nieuwe woningbouwontwikkelingen wandelpaden rondom het dorp toe te voegen.
- Nieuwe wandelroutes in het buitengebied koppelen aan prachtsloten. Zo komen de wandelpaden los te liggen van de autowegen waardoor er een prettige wandelroute ontstaat.
- Meer rustplekken langs de Diefdijk en in de uiterwaarden. Het liefst niet direct aan de weg maar een stukje ervanaf zodat je rustig kunt zitten.
- Herinrichten van de dijken en Tienhovenseweg zodat de fietser en voetganger meer ruimte krijgen (zie hoofdstuk 3.2). In overleg met het waterschap, zij zijn namelijk eigenaar van de wegen in het buitengebied.
- Toegankelijkheid van bestaande paden verbeteren. Sommige paden zijn moeilijk begaanbaar of zijn in sommige perioden te nat om gebruik van te maken. Door wandelpaden beter te onderhouden kunnen ze door verschillende doelgroepen gebruikt worden. Daarnaast is er de wens om bijvoorbeeld een vlonderpad toe te voegen in de uiterwaarden en/of bij de grienden zodat deze wandelpaden ook toegangelijk blijven tijdens nattere perioden.
- Bij de Lek was vroeger een zelfbedieningspontje aanwezig. Doordat dit pontje nu weg is kan hier geen ronde gewandeld meer worden, maar moet je via dezelfde weg terugwandelen. De wens is om hier een brug te plaatsen zodat er altijd een ronde gewandeld kan worden.
- Opheffen en verzachten van barrières in recreatieve routes en ecologische verbindingszones. Bijvoorbeeld door een fietsverbinding over/onder de A2 ter hoogte van de Bolgerijsekade zodat er een aantrekkelijk en samenhangend recreatief netwerk ontstaat. En door het verzachten of opheffen van van barrières in de ecologische verbindingszone over de A2.

3.4.3. Een beleefbare dorpse sfeer

Verschillende (toekomstige) ontwikkelingen vinden plaats aan de dorpsrand. Deze ontwikkelingen zetten we in om de kwaliteit van het dorp en de dorpsranden te versterken.

Nieuwbouw moet aansluiten bij de dorpse sfeer en identiteit van Everdingen. Bebouwing dient laag te zijn: 1 of maximaal 2 lagen met een kap.

De bestaande dorpsrand richting het landschap is groen en zacht, wat zorgt voor een prettige overgang. Echter is de dorpsrand ook volledig dicht. Er zijn bijna geen doorsteken richting het landschap gemaakt. Vanuit het dorp zelf is het landschap dus op sommige plekken minder beleefbaar. De kans ligt er om bij nieuwe ontwikkelingen een relatie te zoeken met het landschap. Door bijvoorbeeld doorzichten naar het landschap te maken of wandelpaden langs de dorpsrand die aansluiten op het bestaande dorp. Zo wordt het landschap vanuit het dorp nog beter beleefbaar. Ook dient de dorpsrand bij nieuwe ontwikkelingen groen en zacht te zijn.

Afbeelding 42. Dorpse bebouwing in de dorpskern.

Afbeelding 43. De bestaande dorpsrand.

Afbeelding 44. Luchtfoto van de zuidelijke dorpsrand en dorpse sfeer.

Afbeelding 45. Fort Everdingen

Afbeelding 46. Diefdijk

Afbeelding 47. Klompenpad

Afbeelding 48. Fruitboomgaard

3.4.4. Rijke (cultuur)historie koesteren

In en rondom Everdingen is een rijke cultuurhistorie aanwezig. Zo zijn er de dijken, de twee kerken, Fort Everdingen, de lintbebouwing en (monumentale) boerderijen die de karakteristiek van Everdingen vormen. We willen deze historie koesteren. Dit kan door het nieuw leven in te blazen, maar ook door de verwijzingen naar de historie te behouden of terug te brengen.

We zetten in op:

- Het herintroduceren van het Kerkepad tussen de Lekdijk en de Tienhovenseweg. Zo creëren we met behulp van historie meer mogelijkheden voor een wandelroute en wordt de historie weer zichtbaar (zie ook Afbeelding 41).
- Fort Everdingen als ontmoetingsplaats en kleinschalige horeca behouden. Sinds enkele jaren dient Fort Everdingen als een ontmoetingsplaats dankzij de komst van bedrijvigheid en recreatie, zoals de camping en de brouwerij. Men geniet van de historische sfeer op het Fort en wil dit graag blijven doen. Echter zien inwoners van Everdingen het Fort niet als een grote pleisterplaats.
- We koesteren de recreatiemogelijkheden langs, door en op de historische plekken. We behouden de vele wandel- en fietsroutes voor zowel de korte als lange afstanden, zoals het Klompenpad en Jan Blankenpad.
- Het behouden van de beleving van de Hollandse Waterlinie langs de Diefdijk. Deze dijk is historisch en karakteristiek door de verschillende Batterijen, de bijzondere verlichting en de verwijzingen in de openbare ruimte naar deze historie, met daarbij het Fort op het kruispunt van de twee dijken. Men fiets dan ook graag over de Diefdijk en de aanwezige rustpunten worden goed gebruikt. Er zouden wel meer rustpunten toegevoegd mogen worden langs de dijk.
- De landschappelijke historie willen we bovendien versterken door her en der fruitboomgaarden te herintroduceren op de stroomgruggen en door bijvoorbeeld fruitbomen langs de linten te zetten.

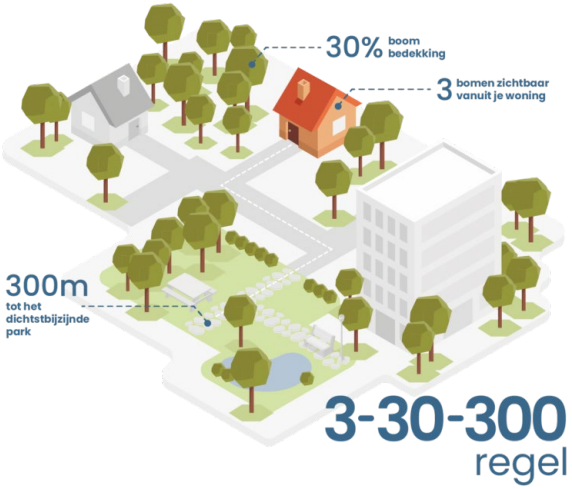

Afbeelding 49. De 3+30+300-regel.

Afbeelding 50. Voorbeeld van groen parkeren in een dorp.

Afbeelding 51. Voorbeeld van schaduw dankzij grote bomen.

Afbeelding 52. Voorbeeld van een wadi met beplanting, groen en speelaanleidingen.

3.5. Robuust Everdingen

Voor een robuust dorp zetten we in op:
- Meer groen in de openbare ruimte
- De natuur de ruimte blijven geven
- Duurzame energie voor iedereen toegankelijk

3.5.1. Meer groen in de openbare ruimte

Een groene, prettige openbare ruimte draagt bij aan de leefbaarheid en het klimaatbestendig maken van het dorp. Een aangename buitenruimte moedigt meer mensen aan om naar buiten te gaan en bevordert ontmoetingen. Op dit moment zijn veel straten verhard en stenig, er zijn de afgelopen jaren veel bomen in de openbare ruimte verdwenen.

We zetten in op geschikt maken van de openbare ruimte voor de toekomst, ookwel klimaatrobuust genoemd. Zodat het dorp beter in staat is om om te gaan met langere perioden van droogte en fellere regenbuien. Daarbij is het belangrijk dat er ruimte is voor groen en water, maar ook het toevoegen van bomen helpt hierbij. Denk aan de schaduw van een boom tijdens een warme zomerdag, in deze schaduw voelt het gelijk minder warm. Een ander voorbeeld van vergroenen is de verharding van parkeervakken vervangen voor parkeren op gras(beton). Dit oogt geljik een stuk groener in een straat. En regenwater krijgt de kans om in de bodem in te trekken.

Vanuit het dorp is er ook meer behoefte aan bomen in het dorp. Het toevoegen van meer bomen draagt bij aan de biodiversiteit en vermindert hittestress. We streven hierbij naar het 3 / 30 / 300 principe. Dat gaat ervanuit dat er vanuit iedere woning zicht is op 3 bomen, er 30% schaduw van bomen is in de openbare ruimte en dat er op maximaal 300 meter een groene verkoelende plek is zoals een speelplek of de uiterwaarden.

Niet enkel wordt het vergroenen van de openbare ruimte aangemoedigd, maar ook op particulier terrein. Hierbij valt te denken aan het opvangen van regenwater en het verminderen van verharding in eigen tuin. Met bijgaande beelden willen we inwoners inspireren om bij te dragen aan het vergroenen van het dorp. Wel moet er genoeg plek blijven om te parkeren.

Bij nieuwbouw gaan we uit van water en bodem sturend. Dit betekent dat er rekening wordt gehouden met de ondergrond en water. Er moet voldoende ruimte zijn om water te bergen en ruimte zijn voor groen voor een prettige leefomgeving. De landschappelijke structuur die aanwezig is, wordt behouden en versterkt.

Afbeelding 53. Groene plekken in het dorp en de afstand ernaar toe.

Afbeelding 54. Bestaand groenperk aan de Graaf Huibertlaan.

Afbeelding 55. Bestaande speelplek aan de Graaf Florisstraat.

Groene ontmoetingsplekken

Zoals in paragraaf 3.3.4 is besproken, koesteren we de bestaande groene plekken in het dorp. Deze plekken willen we behouden en waar mogelijk versterken. Er zijn kansen in het dorp om de openbare ruimte te vergroenen of juist om extra groene openbare ruimte toe te voegen.

Zo kan de groene speelplek aan de Graaf Florisstraat uitgebreid worden richting de school. Hier is nu ook een groot stuk verharding en verharde speelplek aanwezig, dit zou een kans zijn om extra groen toe te voegen in het dorp.

Daarnaast is de weide aan de Kweldam nu priveterrein. Zoals in paragraaf 3.1.5 is besproken ligt hier de kans om dit openbaar toegankelijk te maken en een extra groene ontmoetingsplek voor het dorp toe te voegen.

Afbeelding 56. Voorbeeld van een groene ontmoetingsplek in een wijk.

Afbeelding 57. Plattegrond met schets mogelijke vergroening Graaf Florisstraat.

Afbeelding 58. Schets mogelijke vergroening Graaf Florisstraat.

3.5.2. De natuur de ruimte blijven geven

Het dorp is erg gesteld op de rust en ruimte in het buitengebied, dit wordt graag zo gehouden.
Een ronde fietsen of wandelen in het buitengebied wordt graag gedaan, al is intensivering van recreatie in het buitengebied niet wenselijk.

Het netwerk van prachtsloten en prachtlinten kan verder worden uitgebreidt. Deze sloten zijn gericht op meer biodiversiteit en een betere waterkwaliteit in het agrarische landschap.
Bij prachtlinten zoals de Tienhovenseweg worden de bermen biodivers en natuurvriendelijk ingericht en dienen als natuurverbindingen.

Afbeelding 59.
Kaart prachtsloten en prachtlinten.

3.5.3. Duurzame energie voor iedereen toegankelijk

Het dorp is zelf al erg actief bezig met verduurzamen. Op veel daken liggen zonnepanelen en daarnaast is er een bewonersinitiatief voor een warmtenet in de kern Everdingen genaamd Huibertstroom.

Het doel vanuit de energiecorporatie is om betaalbare, betrouwbare en duurzame warmte voor inwoners in Everdingen te realiseren.
Vanuit de gemeente wordt de energiecorporatie ondersteund bij het proces. Daarnaast is er een Uitvoeringsplan Warmtetransitie Everdingen opgesteld.

Klik hier voor meer informatie over het 'Uitvoeringsplan Warmtetransitie Everdingen'.

4. Vervolg

Samenwerking

Het is nu aan alle partijen samen om invulling te geven aan de dorps(woon)visie. Initiatiefnemers, inwoners, waterschap en gemeente: blijven hierover met elkaar in gesprek. Bij de uitwerking van de visie is samenwerking tussen ontwikkelaars, inwoners en gemeente hard nodig.

Uitnodiging

De visie vormt een uitnodiging aan initiatiefnemers om met voorstellen te komen en een bijdrage te leveren aan het dorp zoals Everdingen dat wil zijn. De eerste stap is dan: draagt het voorstel bij aan de toekomst van het dorp?

Toetsen

Met de visie in de hand kan de gemeente ook toekomstige ontwikkelingen toetsen: draagt de ontwikkeling bij aan de toekomst van het dorp zoals de inwoners dat voor zich zien? Hoe geeft het initiatief meerwaarde aan de gewenste kwaliteit zoals die in de visie is beschreven? Ook hierover blijven we in gesprek. Zo maken we straks ook de afwegingen tot iets gezamenlijks. Als een voorstel bijdraagt aan het dorp, voldoet aan eventuele regelgeving, dan zetten de partijen zich samen in om het initiatief te realiseren. Ook initiatieven die niet over woningbouw gaan maar bijvoorbeeld over verkeersveiligheid, duurzaamheid of ontmoeting zijn welkom.

Bestaand beleid

Het gaat er niet om dat nu alle bestaande regels over boord moeten. Het gaat erom stapeling van regels te voorkomen. Door meer te denken in doelen en te onderzoeken hoe we het samen mogelijk kunnen maken. Ook hier is het zaak om als gemeente, initiatiefnemer en inwoners in gesprek te blijven en elkaar te blijven vinden.

Wanneer strijdigheid ontstaat met het bestaand beleid of regelgeving gaat de gemeente kijken hoe we dit oplossen. Binnen de gemeente vindt hierover overleg plaats, maar ook met o.a. provincie, waterschap, Utrechts Landschap en woningcorporaties zal overleg nodig zijn. Bijvoorbeeld om woningsplitsing, erf-splitsing en bijbouwen op erven in het verlengde van de visies in het omgevingsplan op te nemen. Of het creëren van nieuwe wandelverbindingen in het buitengebied.

Deze dorps(woon)visie is een visie op de toekomst. Dat betekent dat niet alle wensen op korte termijn gerealiseerd zullen zijn. Sommige plannen vragen veel tijd, voorbereiding en afstemming. Samen met inwoners van Everdingen en initiatiefnemers gaan we aan de slag met de toekomst van Everdingen.

Eerste doorkijk naar realisatie

Met de dorps(woon)visie zijn we er nog niet. De visie moet ook nog gerealiseerd worden. Met de visie nodigen we partijen uit om hieraan bij te dragen. En de gemeente zelf gaat natuurlijk ook aan de slag. We zetten in op de volgend acties.

Uitwerking van deze acties naar tijd, financiële consequentie, inzet en planning volgt per actie.

Korte termijn (< 5 jaar)

1. We zetten de lopende gesprekken met de initiatiefnemer voor de woningbouwlocatie 'Het Veld' aan de Graaf Huibertlaan voort. Deze locatie biedt de mogelijkheid om op korte termijn woningen te realiseren in Everdingen en die zijn hard nodig.
2. We onderzoeken of het mogelijk is om borden te plaatsen die de parkeermogelijkheden in Everdingen beter zichtbaar maken.
3. Met de eigenaren van de gronden en in samenspraak met de inwoners, zoeken we naar mogelijkheden om nieuwe wandelroutes in het landschap te realiseren.
4. We onderzoeken de mogelijkheden om meer groen toe te voegen aan de openbare ruimte in Everdingen.
5. Met de initiatiefnemer(s) en in samenspraak met de inwoners bereiden we het bouwen van de woningen op het Lijne Pad voor.
6. We werken doorlopend aan de verkeersveiligheid bijvoorbeeld door het realiseren van snelheidsremmende maatregelen en het beter zichtbaar maken van de parkeerlocaties.

Middellange termijn (5-10 jaar)

1. We gaan de haalbaarheid van de uitbreidingslocatie aan de westzijde verkennen, de locaties aan de zuid- en oostzijde houden we achter de hand voor de toekomst.
2. Met de initiatiefnemer(s) en in samenspraak met de inwoners bereiden we het bouwen van de woningen op 'Het Veld' voor.
3. We onderzoeken (samen met het waterschap) de mogelijkheden om de verkeersveiligheid voor langzaam verkeer structureel te verbeteren in en rondom Everdingen.

Lange termijn (> 10 jaar)

1. (Ver-)Nieuwbouw van het voorzieningencluster op de huidige locatie.

Vervolg

LOS · ruimte maak je samen

LOS • ruimte maak je samen
Nieuwe Linie 1-3, 5264 PJ Vught
Telefoon: 073 - 7113770

info@losruimte.nl
www.losruimte.nl